

ČSÍ

Česká školní
inspekce

**Socioekonomické informace
a jejich místo v hodnocení kvality vzdělávání**

Mgr. Tomáš Zatloukal

ústřední školní inspektor

Sběrem dat ke spravedlivému vzdělávání, Praha, 21. 10. 2015

- ⟨ značný vliv socioekonomických charakteristik na úspěšnost žáků ve vzdělávání
- ⟨ absence dat o výsledcích žáků pro účely monitorování vzdělávacího systému
- ⟨ absence měření socioekonomického zázemí žáků
- ⟨ malý důraz na zjišťování nerovností v systému
- ⟨ limitované informace o vzdělávacím prostředí a podmínkách realizace výuky a učení

- ◀ částečné informace z mezinárodních šetření (především PISA, TIMSS a PIRLS), tzv. index socioekonomického statusu rodin
- ◀ částečná využitelnost údajů z mezinárodních šetření – inspirace pro realizaci typů analýz na datových souborech
- ◀ sekundární analýzy výsledků mezinárodních šetření

- < mezinárodní šetření a jejich nastavení potřebám podrobného tuzemského monitoringu plně nevyhovují
 - indikátory socioekonomického statusu PISA nejsou natolik přesné, aby měly dostatečnou vypovídací hodnotu (nutnost specifikace ve vztahu k aktuálním rozdílům v životním stylu různých vrstev české společnosti)
 - PISA neposkytuje potřebné reprezentativní údaje na úrovni regionů a různých skupin žáků (etnické menšiny, žáci s odlišným mateřským jazykem apod.)
 - absence longitudinálních dat umožňujících sledování žáků během průchodu vzdělávací soustavou

- < systém sběru dat o individuálních výsledcích žáků
- < potřeba vyvinout indikace socioekonomického zázemí žáků v českých podmínkách a nutnost doplnit o tyto indikátory příslušné sběry dat
- < sledování škol a žáků se slabšími výsledky
- < pokud nebude vytvořen národní systém monitoringu dat o socioekonomickém zázemí žáků
 - nebudou k dispozici dostatečné národní údaje vysvětlující mezinárodní zjištění o nerovnostech v českém vzdělávacím systému

- nebude možné plně vypovídat o kvalitě vzdělávacího systému
- nebudou k dispozici údaje o tom, jak si ve vzdělávacím systému vedou jednotlivé sociální skupiny (národnostní a etnické menšiny, absolventi ZŠP, žáci nedocházející do MŠ apod.)
- nebudou-li k dispozici údaje na regionální úrovni, nebude možné provádět analýzy o vývoji nerovností v jednotlivých krajích
- nebude možné plně sledovat dopad opatření vzdělávacích politik přijímaných na centrální úrovni
- schopnost systému reagovat na problémy ohrožených dětí a škol bude omezena
- nebude možné účinně překonávat bariéry a nerovnosti ve vzdělávání

Priority České školní inspekce

- ◀ zjišťování a analýza míry inkluzivity a spravedlivosti vzdělávacího systému
 - inkluzivní problematiky jsou zjišťovány v rámci komplexní inspekční činnosti dle hodnoticích kritérií
 - snaha o zohledňování socioekonomického kontextu (s vědomím absence relevantních nástrojů)
 - hospitace
 - komparace pohledů ředitele, pedagogů a žáků
 - postoje zřizovatelů

Priority České školní inspekce

- < zjišťování a analýza informací o podpoře žáků při vzdělávání (součást modelu tzv. kvalitní školy)
 - škola vytváří každému žákovi a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo speciální vzdělávací potřeby
 - škola poskytuje účinnou podporu všem žákům s potřebou podpůrných opatření
 - škola věnuje patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji žáků a dbá na to, aby žádný žák nebyl vyčleňován z kolektivu

- ⟨ IPs Komplexní systém hodnocení (OP VVV)
- ⟨ nová metodika umožňující vyhodnocovat socioekonomické zázemí škol a spravedlivost vzdělávacího systému
- ⟨ vytvoření metodiky vyžaduje multidisciplinární přístup (vzdělávací politika, sociologie, demografie, sociální geografie, statistika apod.)
- ⟨ cílem je kontinuální sběr dat, publikování tematických zpráv a pravidelné vyhodnocování spravedlivosti systému

- ◀ bude připraven systém sběru a vyhodnocování dat pro posouzení míry spravedlivosti vzdělávacího systému a socioekonomických podmínek vzdělávání jednotlivých škol
- ◀ indikátory na úrovni vzdělávacího systému budou připravovány ve spolupráci s dalšími správci sběru dat

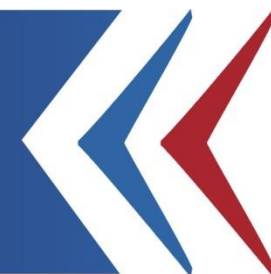
postupné kroky

- mapování indikátorových systémů ve vybraných zemích
- diskuse o zkušenostech s implementací jednotlivých indikátorů a jejich přenositelnosti do českého prostředí
- mapování existujících datových zdrojů a ověřování jejich využitelnosti pro tvorbu indikátorů a identifikace oblastí, které nejsou datově pokryty na úrovni systému
- tvorba metodik, pilotáž, vyhodnocení, implementace

Česká školní
inspekce

Děkuji za pozornost

Mgr. Tomáš Zatloukal

ústřední školní inspektor

Fráni Šrámka 37, 150 21 Praha 5

Tel.: +420 251 023 106 | Fax: +420 251 566 789

Email: tomas.zatloukal@csicr.cz | www.csicr.cz